

Artykuł powstał w ramach realizacji projektu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W 2019 roku Biblioteka Uniwersytecka Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie otrzymała środki z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na realizację zadania nr 3: Digitalizacja, scalenie i udostępnienie oraz stworzenie bazy bibliograficznej pierwszego w Polsce katolickiego czasopisma naukowego „Studia Warmińskie” – zadanie finansowane w ramach umowy 832/P–DUN/2019 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Ks. dr Zdzisław Kieliszek
Wydział Teologii
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

„Studia Warmińskie” – dzieje i stan obecny czasopisma

Wprowadzenie

„Studia Warmińskie” to uznany od lat rocznik naukowy. W dziejach pisma można wyróżnić trzy zasadnicze okresy. Pierwszy obejmuje lata 1964-1989, drugi to lata 1989-2010. Natomiast trzeci datuje się od roku 2011 i trwa do chwili obecnej. W pierwszym okresie ukazało się 26 tomów, w drugim 21.

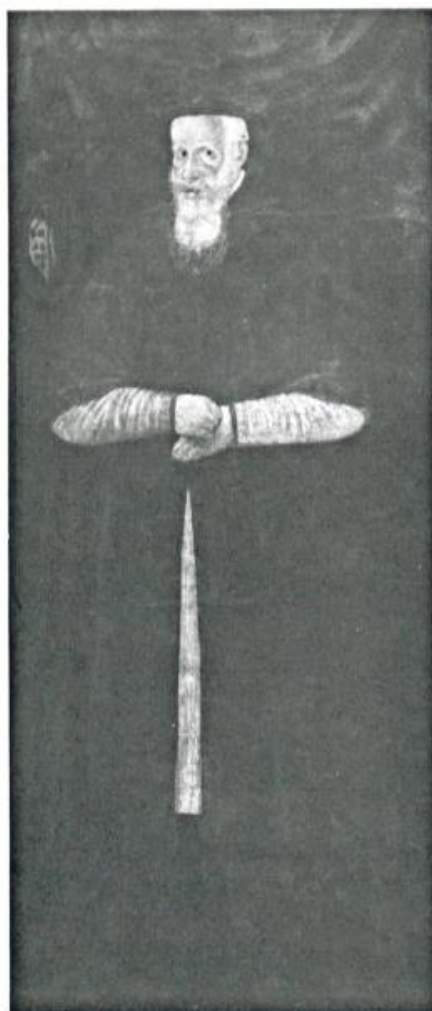
Od 1964 do 1989 r. „Studia Warmińskie” były wydawane przez Warmińskie Wydawnictwo Diecezjalne. W latach 1989-2010 pismo wydawano dzięki staraniu Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej *Hosianum* w Olsztynie. Natomiast od roku 2011 czasopismo jest rocznikiem naukowym Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Narodziny „Studiów Warmińskich”

„Studia” jako pierwsze w Polsce katolickie czasopismo naukowe znalazło dobry grunt dla rozwoju na warmińskiej ziemi. Wpłynęły na to trzy zasadnicze okoliczności. Po pierwsze Warmia szczyci się bogatymi tradycjami naukowymi. Po drugie, na przełomie lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX w. w Wyższym Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie wykształciło się odrębne kościelne środowisko naukowe, w którym istniała świadomość konieczności posiadania własnego pisma. Po trzecie, toczące się w latach 1962-1965 obrady Soboru watykańskiego II, w tym przede wszystkim wypracowane podczas nich dokumenty, a w szczególności Deklaracja o wychowaniu chrześcijańskim *Gravissimum educationis* były inspiracją do podjęcia działalności wydawniczej.

Na pierwszą okoliczność, czyli bogaty dorobek naukowy Warmii, wyraźnie wskazali już autorzy (podpisani jako „Redakcja”) *Słowa wstępnego* do pierwszego numeru „Studiów

Warmińskich” (1964, s. 5). Wspominani zostali tu najwybitniejsi uczeni i pisarze, którzy byli związani z Warmią: Mikołaj Kopernik (1473-1543), Jan Dantyszek (1485-1548), Stanisław Kardynał Hozjusz (1504-1579), Marcin Kromer (1512-1589), Jan Stefan Wydźga (1610-1685), Andrzej Chryzostom Załuski (1650-1711), Adam Stanisław Grabowski (1698-1766) i Ignacy Krasicki (1735-1801). Ponadto zwrócono uwagę, że na Warmii w 1565 r. zrodziło się *Collegium Hosianum*, powołano także do istnienia pierwsze w Polsce seminarium duchowne (1565-67) oraz alumnat papieski (1578). Zaznaczmy, że inicjatorem powołania tych instytucji był kard. Hozjusz. Wprawdzie w samym *Słowie wstępnym* nie został ten fakt wprost przypomniany. Uhonorowano historycznie fundamentalną rolę kard. Hozjusza w rozwoju życia naukowego na Warmii, gdyż na samym początku pierwszego numeru „Studiów Warmińskich” zamieszczono pochodzący z XVI w. portret kardynała, a także dedykację nawiązującą do czterechsetnej rocznicy erygowania przez kard. Hozjusza seminarium duchownego na Warmii.

1. Wspomniany portret kardynała Stanisława Hozjusza z drugiej połowy XVI w. (1964, Studia Warmińskie 1, s. 2)

DIVI
STANISLAI CARDINALIS HOSII
EPISCOPI-WARMIENSIS
IN CONCILIO TRIDENTINO LEGATI
PIAE MEMORIAE
A SEMINARII WARMIENSIS ERECTIONE
QUARTO DECURRENTE SAECULO
1565 – 21 VIII – 1965
HOSIANI SEMINARII MAGISTRI
D. D. D.

2. Dedykacja ku upamiętnieniu roli kard. Hozjusza w rozwoju życia naukowego na Warmii (1964, Studia Warmińskie 1, s. 3)

Collegium Hosianum, warmińskie seminarium duchowne i alumnat papieski wspólnie tworzyły znany w całej Polsce ośrodek nauki. Wszystkie też miały swoje siedziby w Braniewie, czyli mieście nieprzypadkowo określanym wówczas mianem „Aten Pruskich”. Warto też wspomnieć, wskazuje to bowiem na rangę Braniewa jako ważnego wówczas ośrodka naukowego, że w mieście tym już od 1589 r. funkcjonowała drukarnia, która wydawała książki w językach łacińskim, polskim i niemieckim. W *Słowie wstępnym* przywołano także fakt, że upadek I Rzeczypospolitej i jej trzy rozbiory w latach 1772-95 nie zniszczyły życia naukowego na Warmii, które dalej koncentrowało się w Braniewie. Od 1818 r. funkcjonowało zorganizowane tu na wzór uniwersytecki *Liceum Hosianum*, które w 1912 r. zostało przekształcone w Akademię. Ponadto, od 1860 r. uczeni warmińscy – skupieni wokół założonego w 1856 r. Warmińskiego Towarzystwa Historycznego (*Historischer Verein für Ermland*) – wydawali cenne dzieło *Monumenta Historiae Warmiensis*, a od 1868 r. czasopismo „Zeitschrift für die Geschichte und Altertumskunde Ermlands”. Warto też wspomnieć – co zapewne z przyczyn politycznych w *Słowie wstępnym* do pierwszego numeru „Studiów Warmińskich” nie zostało jednak ujęte – o jeszcze jednej ważnej dla regionu Warmii i Mazur kościelnej inicjatywie wydawniczej. Chodzi o założony w 1869 r. miesięcznik „Pastoralblatt für die Diözese Ermland”, w którym publikowano ważne dokumenty papieskie, konferencji Episkopatu Niemiec, biskupa warmińskiego oraz różne opracowania historyczne. Wreszcie – na co w *Słowie wstępnym* zwrócono uwagę, aby pokazać, że powołanie do istnienia „Studiów Warmińskich” wpisuje się w zauważalny trend rozwoju życia naukowego w regionie – po II wojnie światowej dalej rozwijane było w regionie Warmii i Mazur życie naukowe, którego owocem były liczne rozprawy, a w szczególności powstałe w pierwszych latach powojennych periodyki „Komunikaty Warmińsko-Mazurskie”, czyli kwartalnik wydawany od 1957 r. przez Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie, „Rocznik Olsztyński”, pismo ukazujące się od 1958 r. w Olsztynie i wydawane przez Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie) oraz „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Rolniczej w Olsztynie”, które zaczęto publikować od 1956 r. (por. A. Kopiczko, 2007, s. 317-318).

W *Słowie wstępnym* (s. 5) zasygnalizowano także, że w Wyższym Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie wyłoniło się odrębne kościelne środowisko naukowe – enigmatycznie określone mianem zespołu profesorów tegoż seminarium – które, mając na uwadze wspomniane wyżej tradycje naukowe regionu i chcąc włączyć się w ich dalsze rozwijanie na polskiej Warmii, zdecydowało się na wydanie pierwszego tomu „Studiów Warmińskich”. Czasopismo do chwili obecnej jest nieprzerwanie wydawane i każdego roku ukazuje się jeden numer. Mając na uwadze wspomnianą wyżej decyzję profesorów Wyższego Seminarium Duchownego *Hosianum* w Olsztynie o powołaniu do istnienia nowego periodyku naukowego, trzeba wskazać, że wyrosła ona na bazie wcześniejszych kilkuletnich doświadczeń organizowania przez nich regularnych sesji naukowych we własnym gronie. Otóż, w 1956 r. członkowie rady pedagogicznej Wyższego Seminarium Duchownego *Hosianum* w Olsztynie podjęli decyzję, by regularnie, każdego miesiąca odbywać spotkania naukowe. Pierwsze takie spotkanie odbyło się 29 stycznia 1957 r., wtedy też to ówczesny wicerektor Wyższego Seminarium Duchownego *Hosianum* w Olsztynie bp Jan Obląk zaproponował, aby przy Wyższym Seminarium Duchownym *Hosianum* powołano Teologiczne Towarzystwo Naukowe im. Stanisława Hozjusza. Propozycja ta została jednak uznana za przedwczesną i dla rzeczonych spotkań ustalono nazwę „sesje naukowe Rady Pedagogicznej Wyższego Seminarium Duchownego *Hosianum* w Olsztynie”, odróżniając je od tzw. sesji pedagogiczno-dydaktycznych tejże rady. Przewodniczenie sesjom naukowym w pierwszej kadencji, która miała trwać do początku roku 1960, powierzono bp. J. Obląkowi, a na sekretarza wybrano ks. Juliana Wojtkowskiego¹. Po trzech latach, 22 stycznia 1960 r., na kolejną trzyletnią kadencję wybrano nowe prezydium sesji naukowych i przewodniczenie powierzono ks. Jerzemu Wirszyłło², zaś sekretarzem został wybrany ks. Henryk Gulbinowicz³. W trzeciej kadencji, której początek datuje się od 9 kwietnia 1962 r. na te stanowiska powołano odpowiednio ks. Stanisława Zdanowicza⁴ i ks. Józefa Myśkowa⁵. Wtedy też podjęto decyzję o powołaniu własnego periodyku naukowego i uzgodniono jego nazwę na „Studia Warmińskie” (zob. A. Kopiczko, 2007, s. 317-318). Od 29 stycznia 1957 r. do 12 maja 1964 r. odbyło się 61 takich sesji, podczas których ogłoszono 60 referatów, przedstawiono 19 recenzji książek, a także 11 sprawozdań z seminariów naukowych przygotowanych dla wykładowców polskich wyższych seminariów duchownych. Zaledwie dla ośmiu spośród ogłoszonych do roku 1964 na wspomnianych sesjach naukowych Rady Pedagogicznej Wyższego Seminarium Duchownego *Hosianum* w Olsztynie referatów,

¹ Ks. Julian Wojtkowski, obecnie emerytowany biskup pomocniczy archidiecezji warmińskiej. Jego główne zainteresowania naukowe to historia dogmatów maryjnych w Polsce średniowiecznej, glosy oraz drobne teksty polskie w inkunabułach Wielkopolski i historia archidiecezji warmińskiej (więcej zob. np. K. Parzych-Blakiewicz i J. Jezierski, 2015, s. 547-556).

² Ks. Jerzy Wirszyłło (1901-1990), prezbiter diecezji warmińskiej. Był bibliistą i nauczycielem akademickim. Do Biblii Tysiąclecia przetłumaczył Księgę Kapłańską (więcej zob. np. J. Jezierski, 1990, s. 168-169).

³ Ks. Henryk Gulbinowicz, obecnie kardynał i arcybiskup senior archidiecezji wrocławskiej. W latach 1959-1970 był m.in. nauczycielem akademickim w Wyższym Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie, gdzie prowadził zajęcia z teologii moralnej i etyki (więcej zob. np. T. Balbus i K. Stróżyna, 2007, s. 625-791).

⁴ Ks. Stanisław Zdanowicz (1906-1978), prezbiter diecezji warmińskiej. Był liturgistą, szczególnie interesował się historią liturgii oraz nauczycielem akademickim w Wyższym Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie (więcej zob. np. W. Nowak, 1989, s. 239-242).

⁵ Ks. Józef Myśków (1927-1988), prezbiter diecezji warmińskiej. Był specjalistą w zakresie apologetyki i religioznawstwa. W latach 1972-1978 był również m.in. prodziekanem Wydziału Teologicznego Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie (więcej zob. np. T. Gogolewski, 1991, s. 5-18).

recenzji i sprawozdań znalazło się miejsce w różnych polskich czasopismach naukowych. Można więc powiedzieć, że wykładowcy Wyższego Seminarium Duchownego *Hosianum* w Olsztynie dostrzegli potrzebę powołania do istnienia własnego periodyku, mając bowiem własne czasopismo naukowe, mieliby możliwość częstszego niż dotąd publikowania efektów prowadzonych przez siebie badań naukowych (zob. J. Myśków, 1964, s. 473-476). Gdy zaczęto już wydawać „Studia Warmińskie”, w kolejnych tomach faktycznie ukazało się wiele publikacji profesorów Wyższego Seminarium Duchownego *Hosianum* w Olsztynie, które – sądząc tylko po tytułach tych tekstów – były wersjami mniej lub bardziej zgodnymi z wcześniej wygłoszonymi prelekcjami, recenzjami czy też sprawozdaniami lub przynajmniej były nimi inspirowane. Godny odnotowania jest również fakt, że nowo powstały periodyk naukowy, jakim były wówczas „Studia Warmińskie”, nieprzypadkowo zaistniał w roku 1964, a fizycznie wydrukowany został na początku roku następnego. 21 sierpnia 1965 r. przypadała okrągła, czterechsetna, rocznica erygowania przez kard. Stanisława Hozjusza warmińskiego seminarium duchownego, co też zostało upamiętnione na pierwszych kartach inauguracyjnego tomu „Studiów Warmińskich” (s. 2-3) wspominanymi już portretem Hozjusza oraz dedykacją. Na tej podstawie można powiedzieć, że na „Studia Warmińskie” od samego początku ich istnienia należy patrzeć jako na periodyk, który w zamierzeniu jego pomysłodawców, czyli nauczycieli Wyższego Seminarium Duchownego *Hosianum* w Olsztynie (a wśród nich trzeba wymienić zwłaszcza tych, którzy w pierwszym numerze czasopisma opublikowali swoje teksty, a są to: bp Jan Obląk, ks. Mikołaj Kamiński⁶, ks. Władysław Piwowarski⁷, ks. Jerzy Wirszyłło, ks. Julian Wojtkowski, ks. Henryk Gulbinowicz, ks. Tadeusz Pawluk⁸, ks. Stanisław Zdanowicz, ks. Mikołaj Lohr⁹, ks. Marian Borzyszkowski, ks. Piotr Poręba¹⁰ i ks. Józef Myśków), miał być nie tylko medium, w którym wyniki swoich badań będą publikować autorzy związani z Wyższym Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie, ale także czasopismem dokumentującym rozwój kilkusetletniego naukowego dorobku regionu Warmii.

⁶ ks. Mikołaj Kamiński SDB (1911-1986), salezjanin z inspektorii warszawskiej. Studia polonistyczne ukończył na Uniwersytecie Warszawskim w 1937 r. Swoją pracę magisterską *Jan Dantyszek — człowiek i pisarz* opublikował w „Studiach Warmińskich” - 1 (1964), s. 57-114. Ponadto opracował i opublikował pierwszą monografię o miejscowości Łąd pt. *Dawne opactwo zakonu cystersów w Łądzie nad Wartą. Zarys dziejów i zabytków sztuki* (Łąd 1936) (J. Pietrzykowski, 2013, s. 301).

⁷ Ks. Władysław Piwowarski (1929-2001), prezbiter archidiecezji warmińskiej. Był wybitnym i zasłużonym socjologiem religii, znawcą katolickiej nauki społecznej, autorem wielu oryginalnych opracowań naukowych, encyklopedycznych i podręczników z tej tematyki. Był również m.in. dziekanem Wydziału Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (1971/72) i Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (1973/74) (więcej zob. np. J.K. Wasilewski, 2019).

⁸ Ks. Tadeusz Pawluk (1928-1996), prezbiter archidiecezji warmińskiej. Był wybitnym kanonistą i profesorem nauk prawnych, a także m.in. członkiem Komisji Konkordatowej, która opracowała w latach 1992-1993 tekst Konkordatu między Rzeczpospolitą Polską a Stolicą Apostolską (więcej zob. np. J. Wroceński, 1997, s. 5-11).

⁹ Ks. Mikołaj Lohr (1913-1992), prezbiter archidiecezji warmińskiej. Był wykładowcą przedmiotów z zakresu filozofii w Wyższym Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie (więcej zob. np. J. Wojtkowski, 2003, s. 472).

¹⁰ Ks. Piotr Poręba (1908-1991), prezbiter diecezji warmińskiej. Był katechetykiem i pastoralistą. W swej pracy naukowo-dydaktycznej w szczególności zajmował się rodziną i jej funkcją wychowawczą, a także katechizacją dzieci i młodzieży. W Wyższym Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie prowadził zajęcia z pedagogiki i katechetyki. W latach 1975-1976 był m.in. także dziekanem Wydziału Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (więcej zob. np. P. Mąkosa, 2019).

Wreszcie na powstanie „Studiów Warmińskich” należy też spojrzeć w kontekście trwającego w latach 1962-1965 Soboru watykańskiego II. Sobór ten był dwudziestym pierwszym soborem powszechnym Kościoła katolickiego. W trakcie obrad odbyły się cztery sesje soborowe. Pierwszej przewodniczył papież Jan XXIII, który obrady zwołał, kolejnym zaś trzem sesjom jego następca – Paweł VI. Sobór, jak w przemówieniu z 14 czerwca 1959 r. precyzował Jan XXIII, miał na celu „uwspółcześnienie” (wł. *aggiornamento*) Kościoła, otwarcie się go na wiele spraw, podjęcie dialogu z przedstawicielami różnych chrześcijańskich wyznań, religii czy nawet osobami niewierzącymi, a także poszukanie rozwiązań i wyzwań, przed którymi w II połowie XX w. stanęli zarówno katolicy, jak również cała ludzkość. Rezultatem obrad soborowych były trzy konstytucje dogmatyczne, jedna duszpasterska, dziewięć dekretów oraz trzy deklaracje. Spośród wszystkich soborowych dokumentów, z uwagi na okoliczności powołania do istnienia „Studiów Warmińskich”, na szczególną uwagę zasługuje jeden – Deklaracja o wychowaniu chrześcijańskim *Gravissimum educationis*, która została ogłoszona 28 października 1965 r. W dokumencie tym nie tylko została przypomniana misja edukacyjna Kościoła, ale co więcej – Ojcowie Soborowi wskazali, że jest ona jednym z jego obowiązków i ma na celu m.in. humanizację świata, promocję ludzkiej godności, dowartościowanie duchowego wymiaru człowieka oraz inspirowanie wartościami ewangelicznymi ludzkiej działalności (syntetyczną analizę treści tego dokumentu zob. np. P. Mazur, 2007, s. 79-90). W deklaracji wiele uwagi poświęcono też szkolnictwu wyższemu, a zwłaszcza uniwersytetom oraz fakultetom różnych nauk, gdyż te - wedle opinii Ojców Soborowych - jeśli się właściwie rozwijają, przyczyniają się do coraz głębszego rozumienia natury świata i miejsca w nim człowieka. Znaczącym elementem soborowego dokumentu była ponadto uwaga, że od akademickich środowisk kościelnych, w szczególności fakultetów teologicznych, Ojcowie Soborowi oczekują, iż nie tylko będą rzetelnie przygotowywać swych absolwentów do pracy duszpasterskiej, ale również podejmą się m.in. zadań związanych ze skoordynowanym rozwijaniem nauk teologicznych i będą się wzajemnie zawiadamiać o wynikach prowadzonych przez siebie badań naukowych. Kościelne środowiska naukowe miałyby zatem zarówno organizować wspólne sympozja, jak też publikować określone teksty (Deklaracja o wychowaniu chrześcijańskim *Gravissimum educationis*, 2002, nr 10-12). Stąd też odpowiedzią na to pragnienie wyrażone przez Ojców Soborowych było powstanie np. w Polsce szeregu kościelnych, tzn. czasopism naukowych, w których wyniki prowadzonych przez siebie badań ogłaszali przedstawiciele poszczególnych środowisk teologicznych. I tak - aby wymienić tylko te pierwsze, które powstały po Soborze watykańskim II - w roku 1967 utworzono „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne”, w 1972 r. „Studia Gdańskie” i „Poznańskie Studia Teologiczne”, a w 1973 r. „Częstochowskie Studia Teologiczne”. Mając powyższe na uwadze nietrudno zauważyć - i jest to godne podkreślenia - że utworzenie w roku 1964 „Studiów Warmińskich” można traktować jako przysłowiowy „ruch wyprzedzający” postanowienia Soboru watykańskiego II w zakresie chrześcijańskiego wychowania, a w szczególności funkcjonowania i obecności w świecie akademickim poszczególnych środowisk naukowych związanych z Kościołami lokalnymi (diecezjami), gdyż odpowiednią deklarację oficjalnie ogłoszono nieco później, czyli w 1965 r. Warto też wspomnieć, że pierwszy redaktor naczelny „Studiów Warmińskich”, Jan Obłak, ówczesny biskup pomocniczy diecezji warmińskiej, był uczestnikiem IV sesji Soboru watykańskiego II (trwała ona od 14 września do 8 grudnia 1965 r.), podczas której wypracowano i przyjęto

ostateczny tekst Deklaracji o wychowaniu chrześcijańskim *Gravissimum educationis*. Wprawdzie udział bp. Obłaka w pracach nad treścią wspomnianej deklaracji ograniczył się (najprawdopodobniej, gdyż według wiedzy autora nie są dostępne ani żadne oficjalne zapisy, ani też np. wspomnienia z rozmów kularowych) jedynie do jej poparcia w trakcie stosownego głosowania, to jednak spośród wówczas obecnych na sali przedstawicieli polskiego episkopatu był jedynym, który mógł powiedzieć, że jego lokalne środowisko teologiczne już może się pochwalić własnym, tzn. „firmowanym” przez diecezję, naukowym periodykiem. Niemniej jednak warto zasygnalizować, że udział bp. J. Obłaka nie był w obradach soborowych zupełnie bierny, gdyż zgłosił on podczas czwartej sesji poprawkę do tzw. schematu XIII (późniejszej Konstytucji duszpasterskiej o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et Spes*) i dekretu *O wolności religii* (zob. K. Bielawny, 2009, s. 103-122; S. Achremczyk, 1991, s. 118).

Natychmiastowe dostrzeżenie obecności „Studiów Warmińskich” przez środowisko naukowe Warmii i Mazur

Powołanie do istnienia „Studiów Warmińskich” szybko zostało zauważone przez środowisko naukowe regionu Warmii i Mazur. W pierwszym numerze „Komunikatów Mazursko-Warmińskich” w roku 1966 ukazała się recenzja inauguracyjnego tomu „Studiów Warmińskich”. Jej autorem był Bohdan Koziełło-Poklewski (1934-2002), wówczas redaktor „Słowa na Warmii i Mazurach”, olsztyńskiego dodatku do ogólnopolskiego czasopisma „Słowo Powszechne”, a w kolejnych latach m.in. pracownik Stacji Naukowej Polskiego Towarzystwa Historycznego i Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie, a także pracownik naukowo-dydaktyczny Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Trzeba tu jednak zaznaczyć, że Koziełło-Poklewski w swoim szczegółowym omówieniu skupił się jedynie na trzech spośród wszystkich jedenastu rozpraw, które zawarte zostały w pierwszym numerze „Studiów Warmińskich”. Były to teksty: 1) bp. Jana Obłaka *Stosunek do nauki i sztuki biskupa warmińskiego Adama Stanisława Grabowskiego (1741-1766)*; 2) ks. Mikołaja Kamińskiego *Jan Dantyszek — człowiek i pisarz*; 3) ks. Władysława Piwowarskiego *Typologia religijna katolików południowej Warmii*. Zdaniem recenzenta tylko te trzy wybrane do prezentacji teksty były godne uwagi z punktu widzenia miejscowego czytelnika, gdyż bezpośrednio dotyczyły regionu Warmii. W swojej refleksji na temat wspomnianych artykułów Koziełło-Poklewski poniekąd słusznie zauważył, że merytorycznie „byłoby lepiej, gdyby dwie powyższe rozprawy ukazały się w chronologicznej kolejności omawianych zagadnień, tzn. jako pierwszy artykuł o Dantyszku, a po nim o Grabowskim” (B. Koziełło-Poklewski, 1966, s. 159). Ale jednocześnie prawdopodobnie nie zwrócił uwagi na to, że tekst autorstwa bpa Obłaka nieprzypadkowo otwierał całość materiału umieszczonego w pierwszym numerze „Studiów Warmińskich”. Bp Obłak był zarówno głównym pomysłodawcą czasopisma, jak też i jego pierwszym redaktorem naczelnym. Ze względu zatem na fakt, że w pierwszym numerze „Studiów Warmińskich” nie podano w ogóle informacji ani na temat całego składu zespołu redakcyjnego, ani też przynajmniej tego, kto jest redaktorem naczelnym czasopisma, tak więc może nie merytorycznie, ale edytorsko uzasadnione było, aby tekst bpa Obłaka o Grabowskim znalazł się na pierwszym miejscu w

całości materiału i tym samym oczywiście też wyprzedził artykuł poświęcony Dantyszkowi. Warto tu też wskazać, że ta praktyka umieszczania na pierwszym miejscu tekstu autorstwa redaktora naczelnego została zachowana w wielu kolejnych numerach „Studiów Warmińskich”, także tych, w których podawano już skład zespołu redakcyjnego czasopisma (na marginesie zauważmy, że zwyczajem wielu czasopism jest, aby dany ich numer otwierał tekst redaktora naczelnego lub jego bezpośredniego zastępcy). W słowach wieńczących recenzje Kozięłło-Poklewski (choć kurtuazyjnie) docenił wysiłek pomysłodawców „Studiów Warmińskich” i pierwsze efekty ich pracy, to jednak wyraził też pewien niedosyt w odniesieniu do tego, co w pierwszym numerze tego czasopisma znalazł, a także wskazał, czego by się w kolejnych jego tomach spodziewał. Recenzent zauważył: „Trudno na podstawie jednego i to pierwszego tomu czasopisma wyrobić sobie zdanie o koncepcji redagowania *Studiów Warmińskich*, wydaje się jednak, biorąc za punkt wyjścia potrzeby regionu, że za mało jest w nich materiałów związanych bezpośrednio z problematyką Warmii. Należy mieć nadzieję, że następne tomy będą posiadały ich więcej. Wypada tu jednocześnie wyrazić zadowolenie, że Olsztyn doczekał się czwartego periodyku naukowego” (B. Kozięłło-Poklewski, 1966, s. 160).

Kozięłło-Poklewski pozostał wiernym recenzentem „Studiów Warmińskich” przez kolejne lata, gdyż w wielu następnych numerach „Komunikatów Warmińsko-Mazurskich” publikował swoje szczegółowe omówienia – zasadniczo zazwyczaj jednak ograniczone tylko do tekstów, w których poruszano problematykę warmińsko-mazurską, a także wskazywał uchybienia, które warto byłoby usunąć, by podnoszona była naukowa jakość „Studiów”. I tak, np. recenzję trzeciego numeru recenzent zwieńczył uwagą: „Poważnym mankamentem natury formalnej, omawianego tomu *Studiów Warmińskich*, podobnie zresztą jak i dwóch poprzednich, jest brak indeksów osobowych i geograficznych. *Studia* nie są przecież książką >>do przeczytania<<, lecz do pracy i nauki. Praca przy pomocy książki naukowej pozbawionej indeksów jest niezmiernie uciążliwa i nie ma potrzeby chyba wyjaśniać dlaczego. Zachodzi więc obawa, iż ta ważna sprawa uszła uwagi redakcji, której skądinąd należą się słowa uznania za terminowe ukazywanie się poszczególnych tomów rocznika” (B. Kozięłło-Poklewski, 1967, s. 431-432).

Trzeba zauważyć, że sugestie wyrażane przez Kozięłło-Poklewskiego nie pozostawały bez echa. W kolejnych tomach „Studiów Warmińskich” – mniej więcej aż do końca lat dziewięćdziesiątych XX w. – zaczęło się pojawiać nieco więcej artykułów omawiających tematykę związaną z regionem Warmii i Mazur. Choć można zauważyć, że zazwyczaj nie stanowiły przeważającej części poszczególnych tomów (jak ocenia badacz tej problematyki ks. Andrzej Kopiczko treści nawiązujące do historii regionu w tomach z lat 1964-2003 stanowią łącznie ok. 30% całej ich objętości; A. Kopiczko, 2007, s. 347). Wyjątkiem są tu jedynie numery, w których została opublikowana korespondencja kard. Hozjusza (1976, 1978, 1980), a także tomy niemalże w całości poświęcone dokonaniom Mikołaja Kopernika (1972), kard. Hozjusza (1983), bp. Marcina Kromera (1989), objawieniom maryjnym w warmińskim Giętrzwaldzie (1977), historii i działalności – założonego w 1571 r. w Braniewie przez bł. Reginę Protman – Zgromadzenia Sióstr św. Katarzyny (1985-1986) oraz wizycie św. Jana Pawła II na Warmii i Mazurach w 1991 r. (1991). Dopiero wraz z powstaniem w 1999 r.

Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie regionalna problematyka zaczęła stopniowo znikać z łam „Studiów Warmińskich”, a niemalże zupełnie przestała się pojawiać od roku 2011, kiedy to czasopismo stało się pismem naukowym tegoż wydziału. Było to podyktowane tym, że w roczniku zaczęli coraz obficiej publikować wyniki swoich badań naukowych autorzy związani z Wydziałem Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, a także z innymi ośrodkami naukowymi, którzy nie zajmowali się bezpośrednio w swej pracy badawczej warmińsko-mazurską problematyką, a przedstawiali tematy bardziej uniwersalne lub dotyczące kwestii związanych z innymi regionami.

3. Obraz Matki Bożej w Gietrzwałdzie (Studia Warmińskie, 14 (1977), s. 4)

DEKRET

Faktem historycznym, źródłowo potwierdzonym jest, iż dziewczęta warmińskie Barbara SAMULOWSKA i Justyna SZAFRYŃSKA w roku 1877 zeznały o swych widzeniach Matki Boskiej i usłyszanych od Niej słowach: „Jestem Najświętsza Panna Maryja Niepokalanie Poczęta”, „Życzę sobie, abyście codziennie odmawiali Różaniec”. „Nie smućcie się, bo Ja zawsze będę przy was”.

Powołana przez Biskupa Warmińskiego Filipa Krementza urzędowa Komisja Biskupia do zbadania objawień w Gietrzwałdzie, uznała je za autentyczne.

Obie powierniczki objawień wstąpiły do zgromadzenia Sióstr Miłosierdza. Barbara SAMULOWSKA zmarła 6 grudnia 1950 roku, mając 85 lat życia, 66 lat powołania i 54 lata pracy misyjnej w Gwatemali.

Gietrzwałd stał się ośrodkiem rosnącego ruchu pielgrzymkowego, powodując rozwój modlitwy różańcowej, naprawę obyczajów. Wielu pątników zostało tu wysłuchanych w swych modlitwach.

Sługa Boży Ojciec Honorat Koźmiński, Kapucyn, pod wpływem objawień Matki Boskiej w Gietrzwałdzie założył w 1878 roku zgromadzenie Sióstr Służek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanej, wspaniale się rozwijające, obejmujące swą działalnością całą Polskę.

Powagą Stolicy Apostolskiej ukoronowany został obraz Matki Boskiej Gietrzwałdzkiej, zatwierdzona Msza św. i oficjum brewiarzowe, święto umieszczone w kalendarzu diecezjalnym, a sanktuarium podniesione do godności Bazyliki Mniejszej.

Kościół Katolicki głosząc, że publiczne Objawienie Boże zakończyło się śmiercią ostatniego z Apostołów i zawiera wszystko, co konieczne jest do zbawienia, przyjmuje jednak możliwość objawień prywatnych. Nie wnoszą one nic nowego do depozytu Objawienia Bożego i dlatego Kościół nie nakłada obowiązku wiary w objawienia prywatne. Potwierdzenie objawień prywatnych przez Kościół oznacza tylko, że nie sprzeciwiają się wierze i moralności, a więc mogą być przyjęte bez narażenia się na niebezpieczeństwo duchowe.

Biorąc pod uwagę zgodność treści objawień gietrzwałdzkich z wiarą i moralnością, prawosć powierniczek tych objawień oraz błogosławione skutki objawień gietrzwałdzkich w ciągu całego stulecia, na większą Chwałę Boga w Trójcy Świętej Jedynego, Ojca, Syna i Ducha Świętego, na cześć Najświętszej Bogurodzicy Dziewicy Niepokalanie Poczętej, mocą Naszego zwyczajnego Urzędu Pastorskiego w Świętym Diecezjalnym Kościele Warmińskim, niniejszym Dekretem

ZATWIERDZAMY KULT OBJAWIEŃ MATKI BOSKIEJ W GIETRZWAŁDZIE JAKO NIE SPRZECIWIAJĄCY SIĘ WIERZE I MORALNOŚCI CHRZEŚCIJAŃSKIEJ, OPARTY NA FAKTACH WIARYGODNYCH, KTÓRYCH CHARAKTER NADPRZYRODZONY I BOŻY NIE DA SIĘ WYKLUCZYĆ.

Dan w GIETRZWAŁDZIE, w Uroczystości Matki Boskiej Gietrzwałdzkiej, dnia 11 września Roku Pańskiego 1977.

(—) ks. dr Cz. Kulikowski
KANCLERZ KURII

(—) † Józef Drzazga
BISKUP WARMIŃSKI

4. Dekret biskupa warmińskiego Józefa Drzazgi zatwierdzający kult Matki Bożej w Gietrzwałdzie i stwierdzający nadprzyrodzony i Boży charakter wydarzeń, które miały miejsce w Gietrzwałdzie w 1877 r. (Studia Warmińskie, 14 (1977), s. 5)

Również drugiej z sugestii Koziello-Poklewskiego stosunkowo szybko uczyniono zadość. Już w tomie „Studiów Warmińskich” z roku 1969 znalazły się *Skorowidze do „Studiów Warmińskich” I-V (1964-1968)* (s. 539-617) i *Skorowidze do „Studiów Warmińskich” VI (1969)* (s. 619-635). Autorem pierwszych był bp Julian Wojtkowski, zaś drugich ks. Marian Borzyszkowski. Od tego też roku odpowiednie indeksy, przydatne w pracy naukowej, zaczęły się już regularnie pojawiać w kolejnych tomach. Natomiast od 2011 r. skorowidze zniknęły z poszczególnych tomów „Studiów Warmińskich” skorowidze, gdyż uznano je za zbyt cenne. Było to podyktowane tym, że odtąd oprócz wersji papierowej, która do dziś jest wersją pierwotną periodyku, zaczęło się też ukazywać w wersji elektronicznej, dostępnej w Internecie, dzięki czemu, wykorzystując elektroniczne przeglądarki, badacze mogą z łatwością odnaleźć interesujące ich teksty.

Wyznaczanie przez „Studia Warmińskie” standardów dla kościelnych czasopism naukowych

„Studia Warmińskie” odegrały też niepoślednią rolę w powstaniu podobnych im kościelnych czasopism naukowych. Wiele o tej roli mówią chociażby dwa poniższe wyminki.

Ks. Jerzy Myszor, zajmujący się w sposób szczególny historią Kościoła na Śląsku, zanotował: „Studia Śląskie [chodzi o *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*; Z.K.] były drugim w kolejności periodykiem naukowym, firmowanym przez diecezję, pierwszym były *Studia Warmińskie* założone w 1964 r. z inicjatywy bpa Jana Obłaka, znanego historyka Kościoła. [...] Jak wspomina pierwszy redaktor naczelny periodyku, ks. prof. Remigiusz Sobański, nie zastanawiano się nad profilem tematycznym, wzorując się na jedynym wówczas istniejącym, czyli na *Studiach Warmińskich*, na jego układzie treści, formacie i nakładzie” (J. Myszor, 2001, s. 36).

Z kolei ks. Remigiusz Sobański wspominał: „Ks. Klapuch [m.in. wówczas wykładowca historii Kościoła w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym w Krakowie; Z.K.] proponował tytuł *Semina* z podtytułem *Studia Historyczno-Teologiczne Diecezji Katowickiej*. [...] Krótką dyskusję wywołał tytuł [na spotkaniu w Kokoszycach zwołanym jesienią 1967 r. przez ówczesnego bpa katowickiego Herberta Bednorza; Z.K.]. Nie przyjęto propozycji, by brzmiał on *Semina*; uzgodniono tytuł: *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. Studia – [...] wzorem wydawanych od 1964 r. *Studiów Warmińskich*” (R. Sobański, 2009, s. 10).

Ponadto, mając na uwadze wyżej przywołane wspomnienie poczynione przez ks. Sobańskiego, nie da się przecenić roli „Studiów Warmińskich” w ukształtowaniu się polskiego kościelnego czasopiśmiennictwa naukowego po Soborze Watykańskim II. Na podstawie poruszanej na łamach polskich kościelnych czasopism naukowych w pierwszych posoborowych dekadach tematyki (zawsze związanej z danym regionem, jego historią oraz kwestiami teologicznymi), a zwłaszcza ich tytułów, nie wydaje się być żadną przesadą powiedzenie, że „Studia Warmińskie” były tu pismem wzorcowym. Pierwsze kościelne periodyki naukowe jednomyślnie tytułowano mianem „studiów”, jak np. „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne” (1967), „Studia Gdańskie” (1972), „Poznańskie Studia Teologiczne” (1972) czy „Częstochowskie Studia Teologiczne” (1973). Zresztą warto też odnotować, że również znacznie późniejsze kościelne czasopisma naukowe w swej tytulaturze zgodnie przyjmują określenie „studiów” – np. „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie” (1992), „Studia Elbląskie” (1999) czy „Studia Ełckie” (2006) – a także poruszana na ich łamach problematyka ma z reguły charakter regionalno-historyczno-teologiczny.

Warto też w tym miejscu wskazać, że „Studia Warmińskie”, będąc od roku 1964 do 2010 czasopismem *stricte* kościelnym, podlegały ocenie cenzora kościelnego. Stąd też na stronie redakcyjnej w latach 1964-1998 podawano personalia osoby potwierdzającej *nihil obstat* (łac. *nic nie stoi na przeszkodzie*), a także drugiej osoby, która udzielała zgody na druk (*imprimatur*). W tym drugim przypadku był nią zazwyczaj aktualny rządca (biskup) diecezji warmińskiej (od 25 marca 1992 r. archidiecezji warmińskiej). Z kolei w latach 1999-2010 podawano tylko ogólną informację o zgodzie Kurii Metropolitalnej w Olsztynie na publikację

określonego tomu. Natomiast od roku 2011, gdy czasopismo zaczęło wydawać Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie jako publikację naukową Wydziału Teologii tejże uczelni i przestało tym samym być periodykiem wyłącznie kościelnym, żaden z tekstów nie podlega już cenzurze kościelnej.

Trzeba też wspomnieć, że w czasach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej publikowanie „Studiów Warmińskich” było też uzależnione od zgody cenzora państwowego. Oznacza to, że o dopuszczaniu poszczególnych tekstów do druku decydował ówczesny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk. Trudno jest stwierdzić, jak istotne były ingerencje państwowej cenzury w poszczególne teksty publikowane w „Studiach Warmińskich” tamtych w czasach, niemniej jednak nie da się wykluczyć, że takie ingerencje się zdarzały. Wiadomo np., że z tekstu ks. Władysław Turka *Rola duszpasterza w przygotowaniu do sakramentu małżeństwa wiejskiej młodzieży pozaszkolnej (na przykładzie wybranych parafii diecezji warmińskiej)*, opublikowanego w „Studiach Warmińskich” nr 4 (1967, s. 83-131), wskutek interwencji cenzora państwowego usunięto cały jeden podrozdział (zob. A. Kopiczko, 2007, 320).

NIHIL OBSTAT:

(—) *Ks. Mgr Antoni Jagłowski*
Protonotariusz Apostolski

IMPRIMATUR:

† *Tomasz Wilczyński*
Biskup Olsztyński
Ks. Dr Czesław Kulikowski
Kanclerz Kurii

Olsztyn, 22 lutego 1965
Nr 484/65

WARMIŃSKIE WYDAWNICTWO DIECEZJALNE
Wydanie I. Nakład 1500 egz. Format B5. Ark. druk. 31,75.
Krakowskie Zakłady Graficzne, Nr 6, Kraków. ul. Orzeszkowej 7.
Zam. 432/64, W-029

5. Strona redakcyjna „Studiów Warmińskich” 1 (1964)

Redaktor naczelny — Ks. Jan GUZOWSKI

ADRES REDAKCJI
10-900 Olsztyn, ul. Kard. St. Hozjusza 15
tel. 523 89 84; fax 523 86 45

Wydano za zgodą Kurii Metropolitalnej w Olsztynie

Olsztyn, dnia 16 kwietnia 1999 roku
Nr dz. 316/99

Redakcja techniczna, opracowanie skorowidzów
Władysław A. SACHA

Opracowanie graficzne okładki
Adam KARZEL

ISSN 0137-6624

WYŻSZE SEMINARIUM DUCHOWNE METROPOLII WARMIŃSKIEJ
„HOSIANUM”

Wyd. I. Nakład 500 egz. Objętość 43,2 ark wyd. = 30,5 ark. druk. B1/16.

Fotoskład, przygotowalnia offsetowa i druk:
Studio Poligrafii Komputerowej „SQL” s.c.
10-059 Olsztyn, ul. Polna 16, tel./fax 523-59-41

6. Strona redakcyjna „Studiów Warmińskich” 36 (1999)

RADA NAUKOWA

ks. Andrzej Bronk (KUL JPII, Lublin), Bernardeth Caero Bustillos (Universidad Católica Boliviana „San Pablo”, Boliwia), ks. Paweł Góralczyk (UKSW, Warszawa), ks. Stanisław Janeczek (KUL JPII, Lublin), ks. Jan Krokos (UKSW, Warszawa), Andrzej Olubiński (UWM, Olsztyn), ks. Josef Römel (Universität Erfurt, Niemcy), Bronisław Sitek (UWM, Olsztyn), Helena Słotwińska (KUL JPII, Lublin), ks. Henryk Stawniak (UKSW, Warszawa), ks. Jan Szpet (UAM, Poznań), ks. Mariusz Szram (KUL JPII, Lublin), Andreas Wagner (Universität Bern, Szwajcaria), ks. Jan Walkusz (KUL JPII, Lublin), o. Andrzej Wodka CSSR (Accademia Alfonsiana, Włochy)

RECENZENCI

ks. Maciej Bała, ks. Jacek Bramorski, ks. Janusz Gręźlikowski, ks. Dariusz Kotecki, ks. Paweł Mąkosa, ks. Anastazy Nadolny, Beata Parysiewicz, ks. Zdzisław Pawłowski, ks. Józef Stala, ks. Norbert Widok

REDAKTORZY TEMATYCZNI

ks. Stanisław Janeczek (filozofia), ks. Piotr Duksa (teologia), Małgorzata Suświłło (nauki o rodzinie), Piotr Krajewski (prawo), ks. Jan Walkusz (historia)

REDAKCJA WYDAWNICZA I PROJEKT OKŁADKI

Maria Fafińska

REDAKCJA

ks. Zdzisław Kieliszek (redaktor naczelny), ks. Karol Jasiński, Aleksandra Nalewaj, Maria Piechocka-Kłos, Barbara Rozen

REDAKTORZY JĘZYKOWI

Maria Fafińska (język polski), Mark Jensen (native speaker)

ADRES REDAKCJI

„Studia Warmińskie”
ul. Kard. Stefana Hozjusza 15
11-041 Olsztyn

e-mail: studiawarminskie@onet.pl

strona internetowa: <http://www.uwm.edu.pl/wt/sw/studiawarminskie>

Redakcja informuje, że wersją pierwotną czasopisma jest wydanie papierowe

on-line: <http://wydawnictwo.uwm.edu.pl>

http://www.uwm.edu.pl/wt/sw/studiawarminskie/?page_id=20

ISSN 0137-6624

© Copyright by Wydawnictwo UWM • Olsztyn 2011

Wydawnictwo UWM
ul. Jana Heweliusza 14, 10-718 Olsztyn
tel. 89 523 36 61, fax 89 523 34 38
www.uwm.edu.pl/wydawnictwo/
e-mail: wydawca@uwm.edu.pl

Nakład 150 egz.

Ark. wyd. 27, ark. druk. 23

Druk: Zakład Poligraficzny UWM w Olsztynie, zam. nr 94

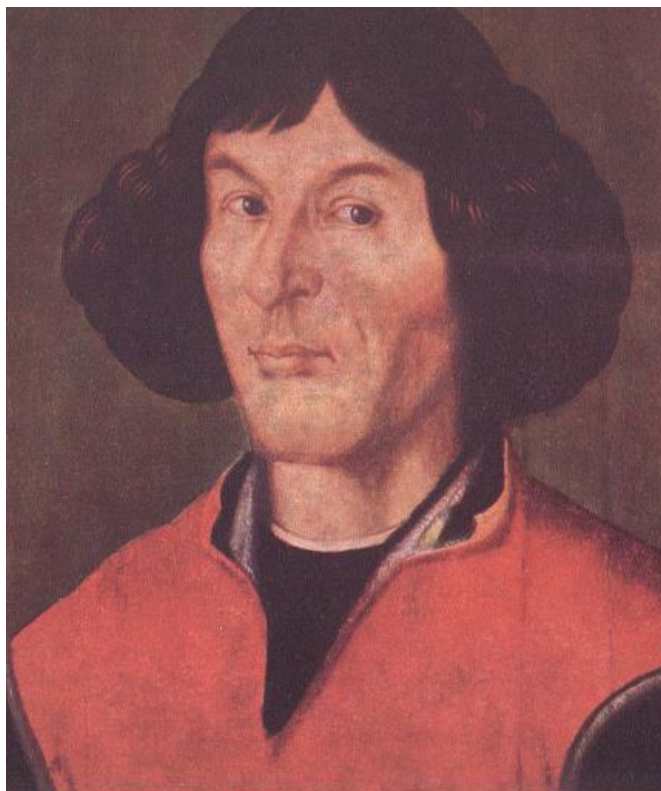

8. Kardynał Hozjusz przyjmuje urząd wielkiego penitencjarza z rąk papieża Grzegorza XIII (Studia Warmińskie 20 (1983), s. 12)

Ogólna struktura i tematyka pisma

Od roku 1964 do 2010 „Studia Warmińskie” były czasopismem, którego wyraźnie dostrzegalnym profilem naukowym zasadniczo była historia Kościoła i teologia, a z rzadka tylko pojawiały się w poszczególnych numerach teksty o problematyce filozoficznej, prawnej, społecznej czy też innej, którą można by traktować jako problemowo powiązanej mniej bądź bardziej z historią Kościoła i teologią. W tym czasie zdecydowana większość numerów gromadziła teksty, których nie wiązała ze sobą żadna myśl przewodnia czy jednolita problematyka. Ale w latach 1964-2010 niemalże w każdym tomie pojawiała się refleksja nad spuścizną kardynała Hozjusza, a także w tym okresie ukazały się tzw. tomy tematyczne. Rocznik 1972 został poświęcony spuściznie Mikołaja Kopernika, z okazji jego 500-lecia urodzin. W numerze z roku 1977 podjęta została problematyka objawień maryjnych w Gietrzwałdzie. W roku 1984 kilkoma tekstami uczono 300-lecie bitwy pod Wiedniem (11-12 września 1683 r.). W tomach z lat 1985-86 zawarto teksty omawiające dzieje i działalność Zgromadzenia Sióstr św. Katarzyny, z okazji 400-lecia jego istnienia. Z kolei w woluminach z lat 1976, 1978 i 1980 opublikowana została korespondencja kard. Hozjusza. Natomiast

tomy z lat 1990, 1992, 1993, 1997, 1998, 2000 (cz. 1), 2004-2005 zawierają m.in. wyniki badań polskich mediewistów. Warto tu uwypuklić, że tymi „mediewistycznymi” numerami „Studia Warmińskie” znacząco wpisały się w słynne *Colloquia Mediaevalia*, czyli spotkania naukowe poświęcone kulturze i spuściźnie średniowiecza, których idea narodziła się w latach trzydziestych XX w. w niemieckiej Kolonii.

Nicolaus Copernicus Canonicus

9. Portret Kopernika i jego autograf (Studia Warmińskie 9 (1972), s. 6)

W 2011 r. dokonano modyfikacji profilu naukowego czasopisma, co wiązało się z tym, że od tego roku „Studia Warmińskie” stały się czasopismem naukowym Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie prowadzono wówczas kształcenie na trzech kierunkach: teologia, nauki o rodzinie i prawo kanoniczne, jak również badania naukowe w odpowiadających tym kierunkom obszarach. W zamyśle ówczesnej, nowo powołanej redakcji czasopisma zakres poruszanej na łamach czasopisma problematyki miał wyraźnie odtąd odzwierciedlać ofertę kształcenia oraz obszary badawcze zgłębiane w ramach Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Zrezygnowano także z przygotowywania zarówno całościowych, jak i w jakichś fragmentach numerów

tematycznych (zob. Protokół nr 29 z 21 lutego 2011 r. z posiedzenia Rady Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie; B. Rozen, 2014, s. 435-438).

Wyraźnie zostały wyodrębnione w strukturze pisma następujące działy: teologia, nauki o rodzinie i prawo. Przy czym nie zdecydowano się zawęzić trzeciego z wymienionych przed chwilą działów tylko do kwestii kanonicznych, gdyż uznano, że zarówno kształcenie kanonistów, jak i prowadzenie badań w zakresie prawa kanonicznego domaga się uwzględnienia również problematyki z zakresu prawa świeckiego, stąd właśnie dział ten zatytułowano ogólnie: mianem „prawo”. Natomiast dwa pozostałe spośród głównych działów pisma (filozofia i historia) zostały wyodrębnione na tej podstawie, że nie da się ani kształcić, ani też rozwijać badań naukowych w zakresie teologii, nauk o rodzinie i prawa kanonicznego bez uwzględnienia wiedzy filozoficznej i historycznej. Całość treści poszczególnych tomów, poczynając od roku 2011, wieńczą sprawozdania z interesujących wydarzeń naukowych i recenzje wybranych książek.

Kolejność pięciu głównych działów, które wchodzi obecnie w skład „Studiów Warmińskich”, nie jest przypadkowa. Jako pierwsza pojawia się problematyka filozoficzna, ponieważ w układzie planu studiów (rozkład, wymiar i treść modułów kształcenia na kolejnych semestrach) na kierunku teologia, nauki o rodzinie i prawo kanoniczne, przedmioty filozoficzne pojawiają się jako jedne z pierwszych. Ponadto, badania w zakresie teologii, nauk o rodzinie i prawa kanonicznego domagają się wcześniejszego uwzględnienia określonych rozwiązań filozoficznych.

Na drugim miejscu pojawia się dział zatytułowany „Teologia”, ponieważ czasopismo jest firmowane przez jednostkę akademicką, która ma proveniencję kościelną, czyli kształci przede wszystkim kadry na potrzeby działalności Kościoła rzymskokatolickiego oraz rozwija nauki teologiczne, które mają służyć tej działalności, dostarczając odpowiednich rozwiązań o charakterze naukowym.

Umieszczenie działu obejmującego teksty z zakresu badań familiologicznych po teologicznych jest wyrazem tego, że na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie kształcenie i badania w zakresie nauk o rodzinie prowadzi się w optyce chrześcijańskiej, a ściślej rzymskokatolickiej.

Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku działu „Prawo”. Umieszczenie tego działu po „Teologii” ma podkreślać, że refleksja prawna prezentowana na łamach „Studiów Warmińskich” traktuje chrześcijański (rzymskokatolicki) światopogląd jako paradygmatyczny dla służących dobru człowieka rozwiązań prawnych. Ponadto, warto wskazać, że nauki o rodzinie wyprzedzają prawo w ramach układu treści prezentowanych w ramach „Studiów Warmińskich”, gdyż zarówno kierunek, jak i obszar badawczy określany mianem nauki o rodzinie pojawiły się na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie przed prawem kanonicznym jako kierunkiem i obszarem badań.

Wreszcie „Historia” jest ostatnim z pięciu głównych działów układu tematycznego „Studiów Warmińskich”, ponieważ traktowana jest jako dopełnienie działów wcześniejszych.

Dzięki wyodrębnieniu tego działu podtrzymana jest tradycja regularnego publikowania tekstów z zakresu historii, w tym też historii Kościoła.

Porównując obydwie okresy z dotychczasowej historii „Studiów Warmińskich”, bez większego trudu można zauważyć, że w 2011 r. nie dokonała się żadna rewolucyjna zmiana profilu naukowego czasopisma w stosunku do tego, jaki czasopismo miało w latach wcześniejszych, dokonano modyfikacji profilu naukowego periodyku. Ta modyfikacja polegała na tym, że zaczęto dbać o to, by ilościowo bardziej równomiernie w poszczególnych tomach pojawiały się teksty filozoficzne, teologiczne, społeczne (tzn. związane z problematyką familiologiczną), prawne i historyczne. Przed 2011 r. w poszczególnych tomach wyraźnie dominowały artykuły z zakresu historii Kościoła i teologii nad tekstami z innych (pokrewnych) nauk.

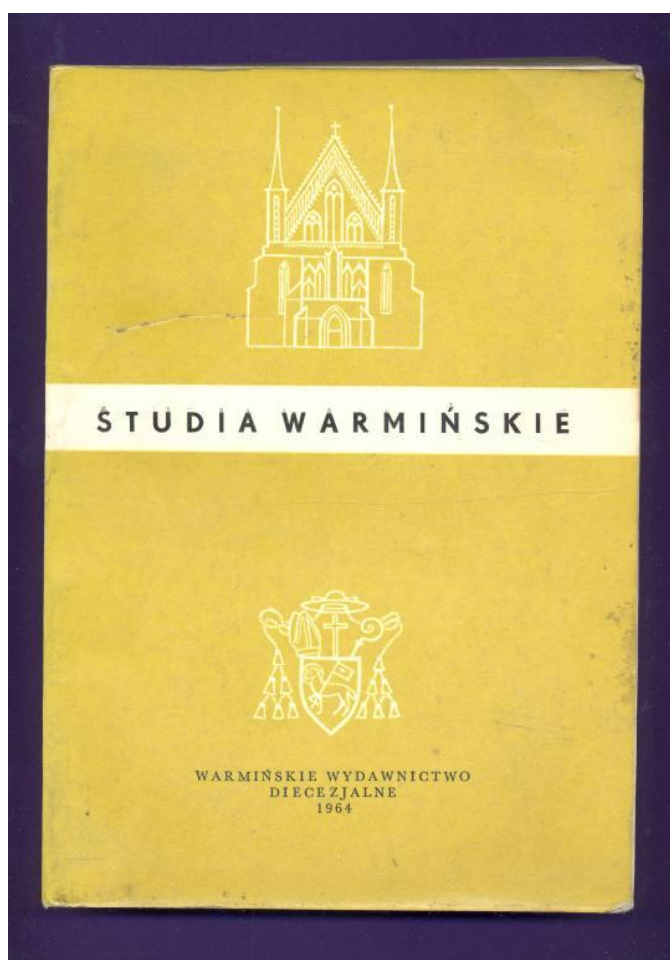
Redaktorzy naczelni i zespoły redakcyjne

Istnienie i stały rozwój „Studiów Warmińskich” nie byłby możliwe bez tekstów przysyłanych przez autorów do publikacji w tym czasopiśmie, całego szeregu osób, które redakcyjnie i technicznie opracowywały poszczególne tomy, a w szczególności bez jego redaktorów naczelnych, którymi jak dotąd w kolejności chronologicznej byli: bp Jan Obłąk, ks. Alojzy Szorc, ks. Marian Borzyszkowski, ks. Jan Guzowski i ks. Zdzisław Kieliszek.

Pierwszy redaktor naczelny „Studiów Warmińskich” został powołany 18 lutego 1964 r. i został nim bp Jan Obłąk (1913-1988). Bp J. Obłąk był historykiem o bardzo wszechstronnych zainteresowaniach, a w swoich badaniach koncentrował się na przeszłości Warmii, poprzez podejmowaną tematykę kładąc nacisk na ukazanie odwiecznej polskości tego regionu (więcej o życiu i dokonaniach bp. Obłąka zob. np. S. Achremczyk, 1991, s. 117-124). I biorąc pod uwagę zainteresowania naukowe pierwszego redaktora „Studiów Warmińskich” nie może dziwić, że w czasopiśmie ukazywało się wiele jego tekstów, jak i innych autorów, w których omawiano określone zagadnienia z dziejów Warmii w powiązaniu z historią Polski czy Kościoła powszechnego.

Najbliższymi współpracownikami bpa J. Obłąka w pracach nad przygotowaniem kolejnych numerów „Studiów Warmińskich” byli ks. Tadeusz Pawluk (jako zastępca redaktora naczelnego) i ks. Julian Wojtkowski (jako redaktor techniczny). Ten zespół kierował „Studiami Warmińskimi” w niezmiennym składzie aż do roku 1976. Wśród wielu dokonań pierwszego zespołu redakcyjnego trzeba oczywiście przede wszystkim wspomnieć fakt, że najpierw wypracował on ogólny plan wydawniczy i czasopisma, a także określił jego objętość, która w przypadku poszczególnych tomów miała wynosić około trzydziestu pięciu arkuszy wydawniczych, czyli około trzydziestu arkuszy drukarskich. Na przełomie lat 1964-1965 r. pierwszy zespół redakcyjny wystarał się też w ówczesnym Departamencie Wydawnictw przy Ministerstwie Kultury i Sztuki o zatwierdzenie tytułu i uznanie „Studiów Warmińskich” za periodyk naukowy, a także o odpowiednie pozwolenie od ówczesnego Urzędu do spraw Wyznań. Zapewne z powodów ideologiczno-politycznych wiele drukarni, w tym Olsztyńskie Zakłady Graficzne, odmówiło współpracy. Pierwszy zespół redakcyjny

znalazł jednak zakład, który podjął się druku. Uczyniły to Krakowskie Zakłady Poligraficzne. Natomiast Olsztyńskie Zakłady Graficzne współpracę ze „Studiami Warmińskimi” podjęły dopiero od roku 1968. Pierwszy zespół redakcyjny wypracował również jednolitą dla kolejnych tomów szatę graficzną, w której zmieniano tylko kolory okładek. U góry pierwszej strony okładki umieszczano rysunek katedry we Fromborku, nieco niżej na białym pasku – tytuł czasopisma, a jeszcze niżej herb diecezji warmińskiej, nazwę wydawnictwa i rok wydania. Na grzbiecie okładki umieszczano tytuł i rok, a później też kolejny numer tomu (A. Kopiczko, 2007, s. 319-320). Tak wypracowana szata graficzna, z niewielkimi tylko modyfikacjami, przetrwała aż do roku 2010. Dopiero w 2011 r., gdy czasopismo stało się periodykiem naukowym Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, szatę graficzną zmieniono, ale nawet w tej zmienionej szacie graficznej można dostrzec pewne zbieżności z wcześniejszym projektem, gdyż na pierwszej stronie okładki wciąż umieszczany jest herb archidiecezji warmińskiej, nazwa wydawnictwa, kolejny numer i rok wydania, a na grzbiecie nazwa czasopisma i kolejny numer tomu wraz z rokiem jego wydania.

10. Okładka pierwszego tomu „Studiów Warmińskich” (Studia Warmińskie 1 (1964))

11. Okładka „Studiów Warmińskich” 15 (1978)

12. Przykładowa okładka czasopisma, odkąd jest ono wydawane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (Studia Warmińskie 49 (2012))

Informacje o składzie redakcji regularnie zaczęto podawać w stopce redakcyjnej dopiero od 1977 r., kiedy redaktorem naczelnym „Studiów Warmińskich” został ks. Alojzy Szorc (1935-2010). Ks. A. Szorc funkcję tę pełnił do roku 1988. Ks. Szorc był historykiem Warmii i skupiał się w swych badaniach na tych okresach z jej przeszłości, w których region ten pozostawał w obrębie Rzeczypospolitej. A szczególnym zainteresowaniem ks. A. Szorca cieszył się dorobek kard. Hozjusza, co też znalazło swój wyraz m.in. w publikacjach tego autora, które ukazały się na łamach „Studiów Warmińskich”, a zwłaszcza we wspomnianych wcześniej tomach tego czasopisma, w których opublikowano korespondencję Hozjusza (więcej o życiu i spuściźnie ks. Szorca zob. np. S. Achremczyk, 2010, s. 541-546; D.A. Świącka, 2015, s. 93-107).

W pracy nad tomami „Studiów Warmińskich” z lat 1977-1988 ks. A. Szorcowi pomagał ks. Jerzy Podolecki¹¹, który pełnił funkcję zastępcy redaktora naczelnego. Później funkcja zastępcy redaktora już nie występowała, a powróciła jeszcze tylko w latach 2003-2010 (pełnił ją wtedy ks. Cyprian Rogowski¹²). W roku 1977 i 1980 funkcję sekretarza redakcji pełnił ks. Wojciech Ziemia¹³, w 1978 r. był nim ks. Emil Rzeszutek¹⁴, zaś w 1979 r. – ks. Edward Michoń¹⁵. Z kolei w latach 1981-1988 funkcję sekretarza pełnił ks. Stanisław Kozakiewicz¹⁶, przy czym w 1983 r. dodatkowo funkcję tę sprawowała jeszcze s. Ambrozja Jadwiga Kalinowska¹⁷.

W grudniu 1988 r. redaktorem naczelnym „Studiów Warmińskich” został ks. Marian Borzyszkowski (1936-2001), a jego najbliższymi współpracownikami ks. Jan Guzowski i ks. Bogdan Wiktor Matysiak¹⁸, przy czym ostatni z wymienionych nie występuje w stopkach redakcyjnych tomów z lat 1989 i 1990, ponieważ w tym czasie kontynuował studia specjalistyczne w Rzymie, co uniemożliwiło mu włączenie się w prace redakcyjne nad tymi numerami. W życiu ks. M. Borzyszkowskiego można wyróżnić wiele pól aktywności,

¹¹ Ks. Jerzy Podolecki (1936-1987), prezbiter diecezji warmińskiej. Był m.in. w Wyższym Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie wykładowcą języka łacińskiego, prawa kanonicznego i teologii moralnej (więcej zob. np. J. Jezierski, 1988, s. 529-531).

¹² Ks. Cyprian Rogowski, prezbiter archidiecezji warmińskiej. W pracy naukowo-dydaktycznej zajmuje się m.in. pedagogiką religii. W latach 2002-2008 także dziekan Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (więcej zob. np. [Brak autora], 2019a).

¹³ Ks. Wojciech Ziemia, obecnie arcybiskup senior archidiecezji warmińskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie wykładał m.in. przedmioty biblijne (więcej zob. np. [Brak autora], 2019).

¹⁴ Ks. Emil Rzeszutek (1940-1997), prezbiter archidiecezji warmińskiej. Był wykładowcą łaciny i greki w Wyższym Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie, a także m.in. w latach 1991-1995 rektorem tegoż seminarium (więcej zob. np. A. Kopiczko, 1998, s. 7-17).

¹⁵ Ks. Edward Michoń, prezbiter archidiecezji warmińskiej. Był m.in. wykładowcą przedmiotów biblijnych w Wyższym Seminarium Duchownym *Hosianum* w Olsztynie i na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

¹⁶ Ks. Stanisław Kozakiewicz, obecnie członek Zakonu Ojców Paulinów. Wcześniej był m.in. dyrektorem Instytutu Kultury Chrześcijańskiej w Olsztynie i nauczycielem akademickim na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Pracę naukowo-dydaktyczną prowadził w zakresie teologii dogmatycznej (Wacławbr, 2017).

¹⁷ S. Ambrozja J. Kalinowska OSB była nauczycielem akademickim na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, gdzie prowadziła m.in. zajęcia z języka łacińskiego. W pracy naukowej wciąż zajmuje się m.in. spuścizną kard. Hozjusza i historią Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek Misjonarek.

¹⁸ Ks. Bogdan W. Matysiak w swej pracy naukowo-dydaktycznej porusza problemy z zakresu biblistyki, w szczególności literatury i teologii starotestamentalnej, a także historii starożytnego Bliskiego Wschodu. Był też m.in. wykładowcą na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

poczynając od pracy dydaktyczno-wychowawczej, przez organizacyjną na rzecz popularyzacji nauki i kultury chrześcijańskiej czy też pracę redakcyjną, a skończywszy na badaniach ściśle naukowych. Na każdym z tych pól ks. M. Borzyszkowski pozostawił po sobie znaczący ślad. W odniesieniu do wkładu pracy ks. M. Borzyszkowskiego wniesionego w wydawanie „Studiów Warmińskich” można by odnotować fakt, że był on m.in. inicjatorem organizowania na Warmii sympozjów mediewistycznych *Colloquia mediaevalia*. Pierwsze, w którym udział wzięli najwybitniejsi polscy mediewiści, odbyło się w 1987 r., a kolejne w dwuletnich cyklach, a materiały z tych spotkań zostały włączone do paru tomów „Studiów Warmińskich” (więcej o dokonaniach i losach ks. Borzyszkowskiego zob. np. M. Markowski, 2002, s. 5-29).

Nowo powstały pod koniec 1988 r. zespół redakcyjny podjął się przede wszystkim wysiłku – w bliskiej współpracy z wcześniejszym redaktorem naczelnym ks. A. Szorcem – możliwie najszybszego nadrobienia nawarstwiających się coraz bardziej zaległości w publikacji kolejnych tomów czasopisma, które zaczęły się od numeru z roku 1983, który ukazał się dopiero w 1987 r. W tym samym roku został opublikowany również tom z 1984 r. Powodem tak znaczącego opóźnienia publikacji poszczególnych tomów były coraz bardziej wydłużające się w tamtym czasie procedury wydawniczo-drukarskie, a także trudności natury technicznej, wzrastające koszty papieru i druku. Prace redakcyjne nad zaległymi tomami, a także trudności, które powodowała dokonująca się w Polsce na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX w. transformacja ustrojowa, spowodowały również przesunięcia czasowe i niechronologiczną kolejność publikacji kolejnych tomów. Tom 1985-86 – ukazał się w roku 1992, tom 1987 w 1990, tom 1988 w 1994, tom 1989 w 1994, tom 1990 w 1995, tom 1991 w 1992, tom 1992 w 1996, tom 1993 w 1996, tom 1994 w 1994, tom 1995 w 1995, tom 1996 w 1997. Dopiero od tomu z roku 1997 aż do dzisiaj nie odnotowano już żadnych przesunięć czasowych w publikacji pisma. Trzeba tu dodać, że wspomniane zaległości udało się sukcesywnie nadrobić dzięki pomocy Komitetu Badań Naukowych w Olsztynie, który wsparł finansowo publikację niektórych tomów (1989, 1991, 1993, 1997). KBN w Olsztynie dotował też publikację tomów z lat 1998-2002.

W 1993 r. redaktorem naczelnym „Studiów Warmińskich” został ks. Jan Guzowski i pełnił on tę funkcję do 2010 r. Ks. J. Guzowski – teolog moralista, a także m.in. w latach 1995-2004 rektor Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej *Hosianum* w Olsztynie oraz w latach 1999-2005 i 2008-2016 prodziekan Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie – ze wszystkich dotychczasowych redaktorów naczelnych, kierował „Studiami Warmińskimi” najdłużej. Spośród wielu jego zasług na tym polu trzeba wskazać przede wszystkim na trzy. Po pierwsze, systematyczna – i co godne szczególnego uznania przez kilka lat jednoosobowo przyczyniał się do ustabilizowania terminowości publikowania poszczególnych tomów. Po drugie, wraz z powstaniem Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w 1999 r. czasopismo zaczęło coraz ściślej współpracować z tą jednostką naukową, co w konsekwencji doprowadziło do tego, że w roku 2011 periodyk trafił pod jej szyld. I po trzecie, w 2001 r., aby wyjść naprzeciw ówczesnym standardom prowadzenia czasopism naukowych, przy „Studiach Warmińskich” powołano do istnienia Radę Programową. Odtąd już na stałe jest to organ,

obecnie nazywa się Radą Naukową, który firmuje czasopismo. W przygotowaniu do publikacji tomów z 1993 i 1995 r. ks. Guzowski wspomagali jako osoby współpracujące z redakcją Anna Mackowicz¹⁹ i ks. Jan Rosłań²⁰. A w latach 2001-2002 w pracach redakcji uczestniczyli ks. Piotr Duksa²¹, ks. Tomasz Garwoliński²² i Katarzyna Parzych²³ (jako sekretarz), zaś w latach 2003-2010: jako zastępca redaktora naczelnego ks. Cyprian Rogowski, jako sekretarz Katarzyna Parzych-Blakiewicz i jako członek redakcji Barbara Rozen²⁴.

W 2011 r. „Studiami Warmińskimi” jako redaktor naczelny zaczął kierować ks. Zdzisław Kieliszek i czyni to do chwili obecnej. Ks. Z. Kieliszek, z zainteresowań badawczych filozofa a także m.in. w latach 2012-2020 prodziekan Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, przejął odpowiedzialność za czasopismo w momencie, gdy stało się ono periodykiem naukowym Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Za dotychczasowego kierownictwa ks. Z. Kieliszka czasopismo – aby sprostać coraz bardziej wyrafinowanym z roku na rok wymaganiom, jakie stawia się przed najlepszymi czasopismami naukowymi – dorobiło się m.in. nowoczesnej platformy internetowej, na której znaleźć można nie tylko podstawowe informacje na temat „Studiów”, ale również pełne teksty wszystkich opublikowanych dotąd w nim artykułów. Poprzez tę platformę autorzy mają też możliwość nie tylko zgłaszania, ale także śledzenia losów zgłoszonych przez siebie tekstów i we współpracy z zespołem redakcyjnym aktywnego uczestniczenia w procesie ich redakcji. „Studia Warmińskie” są już od paru lat indeksowane w wiodących bazach bibliograficzno-abstraktowych. Czasopismo zostało też umiędzynarodowione, gdyż do prac redakcyjnych włączono osoby afiliowane w zagranicznych jednostkach naukowych, a ponadto wzrosła liczba tekstów publikowanych w językach kongresowych.

¹⁹ Anna Mackowicz jest wielce cenioną nestorką olsztyńskiej polonistyki. Przez wiele lat była prezesem Olsztyńskiego Oddziału Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza, a także od 1981 r. członkiem Zarządu Głównego Towarzystwa. Była ponadto przewodniczącą Komisji Dydaktycznej przy Komitecie Nauk o Literaturze Polskiej Akademii Nauk. Wraz z mężem Rochem są wreszcie znani jako aktywni przedstawiciele laikatu Kościoła rzymskokatolickiego na Warmii (R. Orzechowski, 2016).

²⁰ Ks. Jan Rosłań, prezbiter archidiecezji warmińskiej, był też m.in. redaktorem naczelnym „Posłańca Warmińskiego”, a obecnie redaktor naczelny „Debaty. Miesięcznika regionalnego”, który ukazuje się w Olsztynie od 2007 r.

²¹ Ks. Piotr Duksa, prezbiter archidiecezji warmińskiej, był m.in. w latach 2008-2014 dziekanem Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Jest specjalistą w zakresie katechetyki, a obecnie proboszczem parafii pw. św. Andrzeja Boboli w Lidzbarku Warmińskim (więcej zob. np. [brak autora], 2019b).

²² Ks. Tomasz Garwoliński, prezbiter archidiecezji warmińskiej, jest m.in. bibliotekarzem, kustoszem dyplomowanym, dyrektorem Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej *Hosianum* w Olsztynie i Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (więcej zob. np. [brak autora], 2019c).

²³ Katarzyna Parzych-Blakiewicz jest teolożką katolicką i nauczycielem akademickim na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W swej pracy naukowej zajmuje się zwłaszcza teologią dialogu i teologią świętych (hagiografią) (więcej zob. np. K. Parzych-Blakiewicz, 2019).

²⁴ Barbara Rozen jest obecnie pracownikiem naukowo-dydaktycznym na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W swych badaniach zajmuje się w szczególności kwestiami związanymi z pracą z osobami niepełnosprawnymi.

Najbliższymi współpracownikami ks. Z. Kieliszka są Maria Fafińska²⁵ (jako polski redaktor językowy), Barbara Rozen (odpowiada za proces recenzowania tekstów), ks. Karol Jasiński²⁶ (współpracuje z obcojęzycznymi native speakerami), Maria Piechocka-Kłos²⁷ (wstępne opracowanie nadesłanych tekstów), Aleksandra Nalewaj²⁸ (kolportaż i dystrybucja tomów po opublikowaniu), Mariagrazia Rizzi²⁹ (Włochy; wsparcie przy tekstach anglo-, niemiecko-, i włoskojęzycznych) i Serhii Terepyschchi³⁰ (Ukraina; wsparcie przy tekstach anglo- i rosyjskojęzycznych).

Stan obecny czasopisma

Problematyka poruszana na łamach „Studiów Warmińskich” wielokrotnie była wykorzystywana w tekstach publikowanych w innych czasopism naukowych polskich i zagranicznych, a także w pracach zbiorowych, monografiach czy podczas wystąpień konferencyjnych. Autorzy, publikujący w „Studiach Warmińskich” oczywiście również sięgają do tekstów, które wcześniej się w nich ukazały. Obecnie „Studia Warmińskie” są od kilku już lat notowane w wiodących bazach abstraktowo-bibliometrycznych (tzw. indeksach cytowań). Baza Web of Science wylicza „Studiom Warmińskim” 49 cytowań, w tym 17 autocytowań (stan na 6 listopada 2019 r.), baza ICI Journal Master List podaje 257 cytowań, w tym 28 autocytowań (stan na 6 listopada 2019 r.), zaś baza Google Scholar podaje 323 cytowania (stan na 6 listopada 2019 r.).

Czasopismo dysponuje nowoczesną stroną internetową (<https://czasopisma.uwm.edu.pl/index.php/sw/>), na której w całości i bezpłatnie są dostępne wszystkie dotychczas opublikowane tomy. Poprzez stronę internetową autorzy mają też możliwość zgłaszania swoich tekstów, które chcieliby opublikować w „Studiach Warmińskich”. Na stronie są w tym celu podane odpowiednie instrukcje i zalecenia, w jaki sposób teksty powinny zostać przez autorów przygotowane, a także, jak wygląda prowadzony według tzw. *double-blind review process* (tzn. autor i recenzenci nie znają swojej tożsamości) przebieg ich recenzowania.

²⁵ Maria Fafińska ukończyła polonistykę na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika. Jako redaktor prowadzący współpracowała i współpracuje z redakcjami czasopism naukowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie; jest redaktorem wielu naukowych monografii.

²⁶ Ks. Karol Jasiński, prezbiter archidiecezji warmińskiej, jest obecnie prodziekanem Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W swej pracy badawczej skupia się m.in. na zagadnieniach z zakresu filozofii religii i filozofii polityczno-społecznej.

²⁷ Maria Piechocka-Kłos jest z wykształcenia historykiem i filologiem klasycznym. Obecnie pracuje na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, gdzie m.in. prowadzi badania w zakresie literatury wczesnochrześcijańskiej, historii starożytnej i kultury antycznej.

²⁸ Aleksandra Nalewaj jest obecnie pracownikiem naukowo-dydaktycznym na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, gdzie prowadzi zajęcia oraz badania z zakresu bibliistyki. Jest ponadto wykładowcą w Warmińskiej Szkole Biblijnej.

²⁹ Mariagrazia Rizzi w swej działalności naukowo-dydaktycznej zajmuje się filozofią prawa, historią i teorią prawa. Pracuje na włoskim Uniwersytecie Milano-Bicocca (więcej zob. np. M. Rizzi, 2018).

³⁰ Serhii Terepyschchi w pracy dydaktyczno-badawczej zajmuje się kwestiami z zakresu filozofii polityczno-społecznej i filozofii edukacji. Pracuje na Narodowym Uniwersytecie Pedagogicznym im. Michaiła P. Dragomanowa w Kijowie na Ukrainie.

Warto też odnotować, że chociaż poszczególne wykazy nie są do końca ze sobą kompatybilne, jeśli chodzi o przyznawane wartości, to jednak można bez trudu zauważyć, iż w ostatnich latach czasopismo sukcesywnie pnie się w górę w tzw. punktacji ministerialnej. W 2009 r. za opublikowany na łamach „Studiów Warmińskich” oryginalny artykuł naukowy autorzy otrzymywali 4 punkty, w 2010 r. – 6, w latach 2011-2012 – 4, w latach 2013-2014 – 5, w latach 2015-2016 – 10, a obecnie – zgodnie z Komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 31 lipca 2019 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych wraz z przypisaną liczbą punktów – za artykuł opublikowany w „Studiach Warmińskich” autorzy otrzymują 40 punktów. Na mocy wspomnianego komunikatu czasopismo zostało też przypisane do następujących dyscyplin naukowych: nauki teologiczne, historia, językoznawstwo, literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii, nauki socjologiczne i prawo kanoniczne.

BIBLIOGRAFIA:

1. Achremczyk, Stanisław, 1991, *Biskup warmiński Jan Władysław Obląk 1913-1988*, Komunikaty Mazursko-Warmińskie nr 1-2, s. 117-124.
2. Achremczyk, Stanisław, 2010, *Ksiądz profesor Alojzy Szorc (1935-2010)*, Komunikaty Mazursko-Warmińskie nr 4, s. 541-546.
3. Balbus, Tomasz i Katarzyna Stróżyna, 2007, *Kard. Henryk Gulbinowicz. Naród polski nie da sobie założyć kagańca...*, w: Józef Marecki i Filip Musiał (oprac.), *Nigdy przeciw Bogu. Komunistyczna bezpieka wobec biskupów polskich*, Kraków, s. 625-791.
4. Bielawny, Krzysztof, 2009, *Udział biskupów polskich w obradach Soboru watykańskiego II*, Studia Elckie 11, s. 103-122.
5. [Brak autora], 2019, *Arcybiskup senior Wojciech Ziemba*, <http://archwarmia.pl/biskupi/arcbiskup-senior-wojciech-ziemba> (20.09.2019).
6. [Brak autora], 2019a, *Cyprian Rogowski*, http://leksykonkultury.ceik.eu/index.php/Cyprian_Rogowski (20.09.2019).
7. [Brak autora], 2019b, *Piotr Duksa*, http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Piotr_Duksa (20.09.2019).
8. [Brak autora], 2019c, *Tomasz Garwoliński*, http://leksykonkultury.ceik.eu/index.php/Tomasz_Garwoli%C5%84ski (20.09.2019).
9. Deklaracja o wychowaniu chrześcijańskim *Gravissimum educationis*, 2002, w: *Sobór Watykański II: konstytucje, dekryty, deklaracje*, Wydawnictwo Pallottinum, Poznań.
10. Gogolewski, Tadeusz, 1991, *Wspomnienie o ks. prof. Józefie Myśkowie*, Studia Theologica Varsaviensia 29 (1), s. 5-18.
11. Jezierski, Jacek, 1988, *Śp. ks. dr Jerzy Podolecki*, Studia Warmińskie 25, s. 529-531.
12. Jezierski, Jacek, 1990, *Śp. ks. Jerzy Wirszyłło (1901-1990)*, Ruch Biblijny i Liturgiczny 43 (3-6), s. 168-169.
13. Kopiczko, Andrzej, 1998, *Ks. Emil Rzeszutek*, w: Emil Rzeszutek, *Stosunek do śmierci na podstawie VII księgi „Antologii Palatyńskiej”*, Olsztyn, s. 7-17.

14. Kopiczko, Andrzej, 2007, *Historia regionalna na łamach „Studiów Warmińskich” w latach 1964-2003*, Komunikaty Mazursko-Warmińskie 3, s. 317-352.
15. Koziello-Poklewski, Bohdan, 1966, „*Studia Warmińskie*” T. 1, 1964: [recenzja], Komunikaty Mazursko-Warmińskie 1, s. 157-160.
16. Koziello-Poklewski, Bohdan, 1967, „*Studia Warmińskie*” T. 3, 1966: [recenzja], Komunikaty Mazursko-Warmińskie 3, s. 428-432.
17. Markowski, Mieczysław, 2002, *Marian Borzyszkowski (31.08.1936 - 21.09.2001): in memoriam*, Studia Warmińskie 39, s. 5-29.
18. Mazur, Piotr, 2007, *Misja edukacyjna Kościoła*, w: *Wokół pedagogiki katolickiej*, red. Jan Zimny, Stalowa Wola-Sandomierz, s. 79-90.
19. Mąkosa, Paweł, 2019, *Ks. dr hab. Piotr Poręba, prof. KUL*, <http://www.katechetyka.eu/ks.-dr-hab.-piotr-poreba-prof.-kul,125.html> (20.09.2019).
20. Myszor, Jerzy, 2001, *Ks. prof. Remigiusz Sobański, redaktor „Śląskich Studiów Historycznoteologicznych”*, Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne 34, s. 35-40.
21. Myśków, Józef, 1964, *Sprawozdanie ze sesji naukowych Rady Pedagogicznej Warmińskiego Seminarium Duchownego „Hosianum” w Olsztynie za okres od 29 stycznia 1957 r. do 12 maja 1964 r.*, Studia Warmińskie 1, s. 473-476.
22. Nowak, Władysław, 1989, *In memoriam ks. profesora Stanisława Zdanowicza (1906-1978)*, Studia Warmińskie 26, s. 239-242.
23. Orzechowski, Robert, 2016, *Państwo Anna i Roch Mackowiczowie obchodzili diamentowe gody*, <https://olsztyn.naszemiasto.pl/panstwo-anna-i-roch-mackowiczowie-obchodzili-diamentowe/ar/c11-3617711> (20.09.2019).
24. Parzych-Blakiewicz, Katarzyna, 2019, *Curriculum vitae*, <http://pracownicy.uwm.edu.pl/kaparz/CV.htm> (20.09.2019).
25. Parzych-Blakiewicz, Katarzyna i Jacek Jezierski, 2015, *Sylwetka naukowa biskupa Juliana Wojtkowskiego w świetle bibliografii za lata 1950-2014*, w: Andrzej Kopiczko i Paweł Rabczyński (red.), *Cor dioecesis. 450 lat Warmińskiego Seminarium Duchownego „Hosianum” (1565-2015)*, Olsztyn, s. 547-556.
26. Pietrzykowski, Jan, 2013, *Rozwój polskojęzycznej historiografii salezjańskiej*, Seminare 33, s. 299-318.
27. Protokół nr 29 z 21 lutego 2011 r. z posiedzenia Rady Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.
28. Rizzi, Mariagrazia, 2018, *Curriculum vitae*, <https://www.unimib.it/sites/default/files/cv/12-06-2018/curriculumrizzi2018.pdf> (20.09.2019).
29. Rozen, Barbara, 2014, *Pięćdziesięciolecie „Studiów Warmińskich”*, Studia Elbląskie 15, s. 435-438.
30. Sobański, Remigiusz, 2009, *Pierwsze lata „Śląskich Studiów Historyczno-Teologicznych”*, Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne 42, s. 8-15.
31. *Słowo wstępne*, 1964, Studia Warmińskie 1, s. 5.
32. Święcka Danuta A., 2015, *Książka prof. dr hab. Alojzy Szorc jako badacz spuścizny piśmienniczej kardynała Stanisława Hozjusza*, Studia Elbląskie 16, s. 93-107.

33. Waclawbr, 2017, *Ks. Stanisław Kozakiewicz opuszcza Olsztyn*, <https://www.olsztyn24.com/news/30631-ks-stanislaw-kozakiewicz-opuszcza-olsztyn.html> (20.09.2019).
34. Wasilewski Jan K., 2019, *Ks. Władysław Piwowarski (1929-2001) – sylwetka*, http://www.bu.kul.pl/ks-wladyslaw-piwowarski-1929-2001-sylwetka,art_11356.html (20.09.2019).
35. Wojtkowski, Julian, 2003, *Kapłani archidiecezji warmińskiej zmarli w latach 1992-2002*, *Studia Warmińskie* 40, s. 472.
36. Wroczeński, Józef, 1997, *Ks. prof. Tadeusz Pawluk (1928-1996)*, *Prawo Kanoniczne* 40 (1-2), s. 5-11.

WYKAZ ILUSTRACJI:

1. Dedykacja ku upamiętnieniu kardynała Stanisława Hozjusza (*Studia Warmińskie* 1 (1964), s. 3).
2. Dekret bpa warmińskiego Józefa Drzazgi zatwierdzający kult Matki Bożej w Gietrzwałdzie i stwierdzający nadprzyrodzony i Boży charakter faktów, które się rozegrały w Gietrzwałdzie w 1877 r. (*Studia Warmińskie* 14 (1977), s. 5).
3. Kardynał Hozjusz przyjmuje urząd wielkiego penitencjarza z rąk papieża Grzegorza XIII (*Studia Warmińskie* 20 (1983), s. 12).
4. Obraz Matki Bożej w Gietrzwałdzie (*Studia Warmińskie* 14 (1977), s. 4).
5. Okładka pierwszego tomu „Studiów Warmińskich” (*Studia Warmińskie* 1 (1964)).
6. Okładka „Studiów Warmińskich” 15 (1978).
7. Portret kardynała Stanisława Hozjusza z drugiej połowy XVI w. (*Studia Warmińskie* 1 (1964), s. 2).
8. Portret Kopernika wraz z jego autografem (*Studia Warmińskie* 9 (1972), s. 6).
9. Przykładowa okładka czasopisma, odkąd jest ono wydawane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (*Studia Warmińskie* 49 (2012)).
10. Strona redakcyjna „Studiów Warmińskich” 1 (1964).
11. Strona redakcyjna „Studiów Warmińskich” 36 (1999).
12. Strona redakcyjna „Studiów Warmińskich” 48 (2011).

Nota o autorze

ks. dr Zdzisław Kieliszek – urodził się 11 listopada 1973 roku w Kętrzynie. Świecenia kapłańskie przyjął w Olsztynie 29 maja 1999 roku. W latach 1993-1999 odbył studia w Wyższym Seminarium Duchownym Metropolii Warmińskiej „Hosianum” w Olsztynie, uzyskując tytuł magistra teologii. W latach 2001-2009 studiował na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II, uzyskując tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie filozofii. Przedmiotem jego zainteresowań są: myśl polityczno-społeczna, filozofia człowieka oraz historia filozofii. Obecnie jest adiunktem w Katedrze Filozofii i Prawa

Kanonicznego, a także prodziekanem do spraw kształcenia i studentów na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.